

Hodnocení bakalářské práce

Posudek oponenta práce

Jméno autora: Kadeřábková Nikola

Název práce: Vliv rodinného prostředí a výchovy na motivaci k učení u dětí od 9 do 10 let

Vedoucí práce: Mgr. Alena Knotková

Oponent práce: Mgr. Leona Stašová, Ph.D.

Téma práce: Autorka si vybrala jako téma své práce stále aktuální problematiku týkající se působení rodiny na dítě, v tomto konkrétním případě v oblasti motivace k učení. Cílem této bakalářské práce je dle autorky „zjistit, jaký vliv má rodinné prostředí a výchova na motivaci k učení u dětí od 9 do 10 let“. (str. 9) Byť má jakékoliv studium „vlivu“ v sociálních vědách svoje komplikace a limity, protože společenské jevy mají svoji multifaktorovou povahu, je toto téma rozhodně zajímavé ke zkoumání, nebo alespoň k pokusu o nástin problematiky.

Zaměření práce a její struktura:

Práce je zaměřena teoreticko-empiricky; v teoretické části se v hlavních kapitolách věnuje problematice rodiny, rodičovským stylů výchovy, typologii rodin, funkcím rodiny i charakteristikám rodiny. Druhou kapitolu věnuje autorka problematice motivace, kterou dále zužuje na motivace k učení i význam rodiny v utváření motivace k učení. Třetí kapitola je pak věnována charakteristice středního školního věku. V úvodu by též bylo ještě vhodné uvést, alespoň stručně, jak je téma zpracováno v literatuře.

Empirické šetření: Cílem výzkumného šetření je analyzovat vliv rodinného prostředí a výchovy na motivaci k učení u dětí ve věku 9–10 let. Hlavní výzkumná otázka je možná příliš obecná, autorka chce totiž zjistit, jak výchova a rodinné prostředí ovlivňují motivaci dítěte k učení, což je obecnější než sám cíl výzkumného šetření. Autorka pak formuluje tři hypotézy, u nichž však přeci jen lze postrádat zdůvodnění. Zároveň by zamyšlení zasloužila druhá hypotéza: „Vzor matky volí více chlapci než děvčata.“ Pro čtenáře není zcela zřejmé, jak je to myšleno, v čem konkrétně má být vzor rodičů, který chce autorka sledovat. Ocenit lze realizaci předvýzkumu, kterým autorka ladila znění dotazníku pro děti ve věku 9 – 10 let. Spolupráci na dotazníkovém šetření přislíbilo pět škol, dotazník byl elektronický. Je možná škoda, že autorka v něm použila jen jeden typ (resp. dva) otázek a nevyužila i celou škálu dalších možností toho, jak se v dotazníku ptát.

V kapitole 4.5 autorka vyhodnocuje získaná data. Je cenné, že údaje jsou představeny v grafické podobě. Není zcela šťastné začínat vyhodnocení grafem a teprve poté uvádět text. Grafy či tabulky mají být pouze doplňkem textu, který má být vždy primární. V tomto ohledu interpretace dat autorky postupuje v opačném sledu. Zároveň za úvahu stojí, zda koláčový graf s dvěma variantami odpovědí, kde obě jsou zastoupeny 50 %, má smysl do textu dávat. Méně přehledný je graf č. 11, v němž číselná vyjádření četností nejsou příliš čitelná. Interpretace dat má deskriptivní povahu, což je v bakalářské práci pochopitelné. Stejně tak vyhodnocení hypotéz odpovídá základní snaze o pohled na možné souvislosti. V závěrečné části autorka odpovídá na nastolené výzkumné otázky.

Využitelnost pro praxi: Téma je v souladu se studovaným oborem a je dobře pedagogicky uchopitelné.

Rozsah práce odpovídá minimálním požadavkům na bakalářské práce.

Práce s odbornými zdroji:

Citované prameny jsou aktuální a odpovídají potřebám bakalářské práce i studovaného tématu.

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce:

Práce je psána srozumitelným jazykem. Místy se objevují drobné překlepy. Formálním nedostatkem z hlediska struktury práce je skutečnost, že text je v kapitole 1 poměrně značně a vyskytuje se zde značné množství nečíslovaných kapitol. Některé formulace mohou být též drobně zavádějící – např. není vhodné vyjádření „Cílem výzkumného problému je zmapovat...“ (str. 30).

Celkové zhodnocení diplomové práce:

Autorka prokázala schopnost pracovat s odbornými zdroji a literaturou, prokázala též schopnost připravit a realizovat vlastní dotazníkové šetření. Výsledky potvrdily ústřední úlohu rodiny při motivování dětí k učení a ke studiu, což bylo do jisté míry možné předpokládat i před realizací šetření. Celková zjištění tedy nejsou nová, ale utvrzující v tom, že význam rodiny stále trvá. Práce má některé nedostatky, které byly zmíněny výše, lze je ale do jisté míry pochopit v rámci toho, že se jedná o první závěrečnou práci v rámci vysokoškolského studia. Text jinak odráží solidní snahu o uchopení zvoleného tématu a lze jej doporučit k obhajobě.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

- V popisu výzkumného vzorku uvádíte, že k výzkumu bylo osloveno velké množství pražských škol, přičemž těch, které spolupráci přijaly, bylo pět. Kolik škol jste tedy konkrétně oslovila, jak jste v této věci postupovala?
- Jakou úlohu sehrály školy při sběru dat dotazníkovým šetřením elektronickou cestou?

Datum: 21. 5. 2020